

Obrazac HKO_SZ
ZAHTJEV ZA UPIS STANDARDA ZANIMANJA

A. OPĆI PODATCI I DOKAZ UTEMELJENOSTI PRIJEDLOGA			
Naziv i ime predlagatelja	<i>Filozofski Fakultet</i>		
Adresa predlagatelja	<i>Ulica: Ivana Lučića 3</i>		
	<i>Poštanski broj i grad: 10000 Zagreb</i>		
Općina / Županija	<i>Zagreb</i>		
Ime i prezime odgovorne osobe	<i>Prof. dr. sc. Vlatko Previšić, dekan</i>		
Matični broj	<i>3254852</i>		
OIB	<i>90633715804</i>		
Opis glavne djelatnosti predlagatelja	<i>Visoko obrazovanje</i>		
Šifra djelatnosti	<i>8542</i>		
Godina	<i>2011.</i>	<i>20__.</i>	<i>20__.</i>
Prosječan broj zaposlenih	<i>800</i>		
Ukupan prihod, mil. kuna	<i>186 mil. kn</i>		
Oblik vlasništva (većinski)			
NAZIV STANDARDA ZANIMANJA I IZBOR SEKTORSKOG VIJEĆA			
Prijedlog naziva standarda zanimanja	<i>Kustos</i>		
Naziv i šifra postojećeg standarda zanimanja (ako postoji)			
Naziv i šifra zanimanja ili srodnog zanimanja iz Nacionalne klasifikacije zanimanja	<i>2431217</i>		
Naziv sektorskog vijeća kojemu je zahtjev upućen Izbor 1 – Izbor 2 –	<i>Ne može se odrediti profil relevantnog sektora za interdisciplinarno zanimanje "kustos".</i>		
DOKAZ UTEMELJENOSTI PRIJEDLOGA STANDARDA ZANIMANJA			
STRATEŠKA UTEMELJENOST			
Naziv strateškog dokumenta iz kojeg je razvidna potreba za novim standardom zanimanja	<i>Strateški plan Ministarstva kulture 2014-1016 odlomak 2.3 Razvoj muzejsko-galerijske djelatnosti, str. 45-48</i>		
Dodatni dokumenti koji su relevantni za utvrđivanje utemeljenosti prijedloga	<i>Strategija regionalnog razvoja, 2011. - 2013. Ministarstvo regionalnog razvoja, šumarstva i vodnoga gospodarstva, 2010.</i>		
	<i>Strategija zaštite, očuvanja i održivog gospodarskog korištenja</i>		

	<i>kulturne baštine Republike Hrvatske za razdoblje 2011.-2015. 2011.</i> <i>Statistika Muzejskog dokumentacijskog centra za 2013.-2014.</i> <i>Analiza ankete o radnim karijerama bivših studenata arheologije, etnologije i kulturne antropologije, informacijskih i komunikacijskih znanosti te povijesti umjetnosti diplomiranih u razdoblju od 2003. do 2014. godine na Filozofskome fakultetu Sveučilišta u Zagrebu, 2015.</i>
Opis relevantnosti standarda zanimanja na temelju odabranih strateških dokumenata	<i>Standard zanimanja kustos relevantan je zbog sustavnog definiranja, strukturiranja i cjelovite razrade djelokruga poslova i kompetencija koji se odnose na temeljno stručno obavljanje djelatnosti u institucijama kulture muzejskog i galerijskog karaktera. Primjerena profesionalna razina stručnosti i kompetencija nužan je preduvjet za učinkovito realiziranje programa te o osposobljenosti kustosa ovisi sadašnje i buduće funkcioniranje muzejskog sektora.</i> <i>Standard zanimanja kustos nužan je i zbog usklađivanja s modelom standardizacije koji je na snazi u Europskoj uniji, odnosno Europskom gospodarskom prostoru. Na taj način pridonosi modernizaciji muzejsko-galerijske djelatnosti u cjelini, promovira kvalitetu profesije na nacionalnoj i međunarodnoj razini.</i> <i>Standard zanimanja kustos doprinosi formiranju elemenata navedenih strategija kulturne politike u Republici Hrvatskoj strukturiranjem temeljnih poslova i kompetencija na osnovi njihove međusobne povezanosti, a ne hijerarhije, prema parametrima kvalifikacijskog okvira. Težište je na razradi pojmova koji se odnose na osnovne aktivnosti muzeja: prikupljanje, zaštita, istraživanje, izlaganje i edukacija.</i> <i>Standard zanimanja kustos zasniva se na postavkama strateških dokumenata koji se odnose na referentnu djelatnost u kulturi.</i> <i>U Strateškom planu Ministarstva kulture 2014.-2016. odlomak 2.3 Razvoj muzejsko-galerijske djelatnosti, str. 45-48, kao posebni cilj u okviru strateškog plana definirana je osnovna djelatnost muzeja. Ona je određena Zakonom o muzejima i obuhvaća skupljanje, čuvanje i istraživanje civilizacijskih, kulturnih i prirodnih dobara te njihovu stručnu i znanstvenu obradu i sistematizaciju u zbirke, trajno štíćenje muzejske građe, muzejske dokumentacije, muzejskih lokaliteta i nalazišta, njihovo neposredno i posredno predočavanje javnosti putem stalnih i povremenih izložaba te objavljivanja podataka i spoznaja o muzejskoj građi i muzejskoj dokumentaciji putem stručnih, znanstvenih i drugih obavijesnih sredstava. Šest pravilnika koji proizlaze iz Zakona o muzejima pobliže uređuju način rada muzeja i galerija.</i> <i>U svrhu ostvarivanja programskih ciljeva na razini države i regionalnih zajednica određuje se program djelovanja muzeja i galerija kao institucija kulture. Muzej i galerije navode se kao središta komunikacije i interakcije postaju kroz realizaciju svojih programskih aktivnosti multiprogramske ustanove i generatori kulturnih događanja. U vremenu novih medija i tehnologije muzeji prilagođavaju svoju djelatnost suvremenim potrebama zajednice te putem interdisciplinarnog pristupa i kreativnih akcija senzibiliziraju najširu javnost za vrijednost muzeja i baštine te tako pridonose komunikaciji s raznovrsnim skupinama muzejskih</i>

	<i>korisnika kreativnom, promotivnom i posebice u edukativnom smislu. Cilj razvoja Sustava muzeja je uspostavljanje jedinstvenog stručnog pristupa u obavljanju muzejske djelatnosti, stručni nadzor nad radom muzeja, izgradnja standarda djelatnosti te poticanje kvalitetnijeg funkcioniranja muzeja u smislu očuvanja, zaštite, istraživanja i promocije baštine kao i ostvarivanja društvene uloge muzeja. Povećanje razine stručne obrade i prezentacije muzejske građe, razvoj muzejske infrastrukture, podizanje razine zaštite i očuvanja muzejske građe te veća dostupnost baštine u digitalnom obliku sastavni su dijelovi cilja i svrhe djelovanja muzeja. Kao temeljni preduvjet za provođenje modernizacije muzeja ističe se podizanje kvalitete djelovanja muzeja i uspostavljanje jedinstvenih standarda i normi kroz Sustav muzeja (matičnost). Taj program obuhvaća jedinstveni stručni pristup u obavljanju muzejske djelatnosti – izgradnju standarda djelatnosti, diseminaciju muzejskih projekata i događanja, poticanje, podupiranje funkcioniranja muzeja u smislu očuvanja, zaštite, stručnog i znanstvenog istraživanja i promocije baštine kao i ostvarivanju društvene uloge muzeja, podupiranje standarda rada u svim aspektima djelovanja i rada muzeja, jačanje međumuzejske suradnje kao i suradnju specijaliziranih stručnjaka unutar i izvan muzeja kroz zajedničke projekte i međusobnu razmjenu aktivnosti i usluga, savjeta, jačanje veza i podupiranje partnerstva između muzeja i ostalih lokalnih, regionalnih i nacionalnih baštinskih, kulturnih i znanstvenih institucija.</i> <i>Zanimanje kustos jest temeljno referentno polje djelatnosti muzejsko-galerijskih institucija u kulturi Republike Hrvatske u struci, prema strateškom dokumentu Muzejske statistike koja se vodi pri Muzejskom dokumentacijskom centru. MDC je danas jedina institucija koja može ponuditi opsežan i sustavan skup podataka o muzejima pa je stoga važan izvor informacija muzejskim stručnjacima, Sustavu muzeja RH, Ministarstvu kulture RH, međunarodnim organizacijama i projektima, medijima, široj javnosti, kao i stručnjacima MDC-a u obavljanju svih redovitih stručnih djelatnosti i u realizaciji projekata. Izradom općih i specifičnih statističkih pregleda te analizom podataka iz Registra, MDC može ponuditi relevantne podatke koji daju sliku hrvatske muzejske zajednice i na temelju kojih se može kreirati i korigirati muzejska politika u Hrvatskoj. Uključivanjem u rad EGMUS-a (European Group on Museum Statistics), podaci iz Registra služe i za izradu komparativnih analiza na europskoj razini.</i> <i>Standardizacija pojmova koji se odnose na zvanje kustos kao temeljno zvanje u muzejsko-galerijskoj djelatnosti zasniva se i na pokazateljima aktualne situacije vidljivim iz strateškog dokumenta “Statistički pregled za 2013/2014“. Iz Tablice s podacima o zastupljenosti muzejskih zvanja kustosi, viši kustosi, muzejski savjetnici (str. 6) evidentni su omjeri koji ukazuju na kvantitativnu zastupljenost kustosa u referentnoj djelatnosti s obzirom na sva druga stručna zvanja.</i>
SEKTORSKA UTEMELJENOST	
Profil sektora	<i>Ne može se odrediti profil relevantnog sektora za interdisciplinarno zanimanje “kustos”.</i>
Prikaz utemeljenosti standarda zanimanja na Profilu sektora	<i>Zanimanje “kustos” ne spada ni u jedan zaseban sektor te može obuhvatiti sve sektore budući da muzejska djelatnost kustosa</i>

	<i>uključuje cjelokupnu baštinu.</i> <i>U HKO (Hrvatski kvalifikacijski okvir) portalu nema podataka za zanimanje “kustos”, postoje podaci za višu razinu, odnosno za zbirnu kategoriju “Arhivisti i muzejski stručnjaci”.</i>
ANALITIČKA UTEMELJENOST	
Prikazati analitičku relevantnost predloženog standarda zanimanja	<i>Potreba za standardom zanimanja “kustos” temelji se na upitniku o radnim karijerama provedenom među 92 diplomirana studenta Filozofskog fakulteta u Zagrebu, koji rade na poslovima muzejske djelatnosti, a diplomirali su na sljedećim studijima u periodu između 2003. i 2014. godine bez obzira na godinu upisa: Arheologija, Etnologija i kulturna antropologija, Informacijske i komunikacijske znanosti te Povijest umjetnosti. Iz arhiva Fakulteta izvađen je cjelovit popis studenata, a u obzir uzeti svi studenti, bez obzira na vrstu studija (redovni, izvanredni, jednopredmetni i dvopredmetni). Upitnik je proveden online, dok je potrebno vrijeme za ispunjavanje ankete iznosilo 25-35 minuta.</i> <i>Sudionike istraživanja pitali smo:</i> <i>• o njihovim osnovnim karakteristikama</i> <i>• radnom statusu i dosadašnjoj karijeri</i> <i>• generičkim i specifičnim vještinama</i> <i>• zadovoljstvu studijem i njegovom vezom s tržištem rada</i> <i>Nadalje, u opis analitičke utemeljenosti uključeni su i podaci MDC-a (Muzejskog dokumentacijskog centra), čija je relevantnost prethodno opisana.</i>
Opisati utemeljenost standarda zanimanja na temelju odabranih pokazatelja tržišta rada	<i>Anketa na bivšim diplomiranim studentima pokazala je da je posao kustosa najzastupljeniji kao prvi posao diplomiranih studenata arheologije (24%), povijesti umjetnosti (23%), etnologije i kulturne antropologije (19%). Također, posao kustosa je najzastupljeniji kao trenutni posao diplomiranih studenata arheologije (23%), povijesti umjetnosti (19%) i etnologije i kulturne antropologije (17%). Anketom dobiveni podaci pokazuju odmak u kompetencijama koje se dobivaju studijem u odnosu na one koje zahtijeva radno mjesto kustosa. Primjerice, u okviru generičkih vještina taj je odmak vidljiv u komunikacijskim i interpersonalnim vještinama, rješavanju problema, postavljanju i izvršavanju planova, vještinama rukovođenja i upravljanja, poduzetničkim vještinama. U okviru specifičnih kompetencija riječ je prepoznavanju kulturnog dobra i poznavanju postupka za pokretanje zaštite kulturnog dobra (diplomirani arheolozi), provođenju stručne i znanstvene analize arheološke građe (diplomirani arheolozi), vještinama smišljanja, planiranja i provedbe projekata (diplomirani etnolozi i kulturni antropolozi), vještinama oblikovanja i implementacije kulturnih proizvoda (diplomirani etnolozi i kulturni antropolozi), analizi i rješavanju informacijske potrebe korisnika (diplomirani etnolozi i kulturni antropolozi). Podaci pokazuju da radna mjesta zahtijevaju višu razinu ovih kompetencija od razine koja se dobiva na studiju. Također, anketa pokazuje i da određena razina kompetencija dobivenih na studiju nadmašuje potrebnu razinu na radnom mjestu (npr. sustavna i komparativna analiza umjetničkih djela u primjeru diplomiranih povjesničara umjetnosti).</i>

	<i>Prema muzejskoj statistici koja se vodi pri Muzejskom dokumentacijskom centru, prema izvješću za 2013. i 2014. godinu, od ukupno 1673 zaposlenih djelatnika, ima 1073 stručnih i pomoćnih stručnih djelatnika, u ukupno 284 muzeja. Prema djelokrugu muzeja, rezultatima su obuhvaćeni državni, regionalni, lokalni i međunarodni muzeji, a prema tipu muzeja, obuhvaćene su muzejske zbirke, opći muzeji, specijalizirani muzeji i stalne muzejske izložbe. Broj muzejskih zbirki jest 2524, a ukupan broj predmeta 5 626 728. Sukladno prethodno navedenom, postoji osnova za izradu standarda zanimanja „kustos“.</i>	
Dokumenti koji su priloženi prijedlogu	<i>Strategija regionalnog razvoja, 2011. - 2013. Ministarstvo regionalnog razvoja, šumarstva i vodnoga gospodarstva, 2010., str. 96-98</i> <i>Strategija zaštite, očuvanja i održivog gospodarskog korištenja kulturne baštine Republike Hrvatske za razdoblje 2011.-2015., 2011., str. 18-24</i> <i>Statistika Muzejskog dokumentacijskog centra za 2013.-2014.</i> <i>Analiza ankete o radnim karijerama bivših studenata, 2015.</i>	
B. PRIJEDLOG STANDARDA ZANIMANJA		
Opis zanimanja ili skupa kompetencija (jednog ili više) koje/koji će se regulirati standardom	<i>Kustos prikuplja i upravlja pojedinom muzejskom građom (vodi muzejske i galerijske zbirke, dokumentira i čuva građu), provodi potrebna istraživanja, organizira izložbe te komunicira s korisnicima i bavi se publicističkom djelatnošću. Kustos utvrđuje stanje predmeta u kojem se određeni predmet nalazi te njegovu autentičnost i provodi preventivne mjere zaštite. Nakon utvrđivanja stanja građe, predlaže restauratorske, preparatorske i konzervatorske zahvate koje obavljaju stručnjaci za to područje i s kojima kustosi muzeja usko i neprestano surađuju.</i>	
Procijenjena razina kvalifikacije prema HKO-u koja će se izraditi na temelju standarda	7	
Popis ključnih poslova na radnom mjestu i pripadajućih pojedinačnih kompetencija potrebnih za rad na jednom ili više radnih mjesta	<i>Prikupljanje i upravljanje muzejskom građom</i>	<i>Osmisliti strategiju razvoja zbirke različitim oblicima nabave, te (po potrebi) politiku izlučivanja, posudbe i pristupa predmetima</i> <i>Organizirati i provoditi terenska i druga istraživanja</i> <i>Izraditi popratnu dokumentaciju</i>
	<i>Obrada muzejske građe</i>	<i>Prepoznati, definirati, tipologizirati i klasificirati muzejsku građu</i> <i>Kontekstualizirati muzejsku građu</i> <i>Dokumentirati muzejsku građu</i>

		<i>Konzultirati stručnu i znanstvenu referentnu literaturu i izvore</i> <i>Organizirati muzejsku građu u zbirku</i> <i>Vrednovati muzejsku građu</i>
	<i>Zaštita muzejske građe</i>	<i>Poznavati standarde zaštite, materijale, tehnike i uvjete čuvanja muzejske građe</i> <i>Poznavati i primjenjivati odrednice preventivne zaštite</i> <i>Pravilno rukovati s predmetnima</i>
	<i>Izložbena djelatnost</i>	<i>Koncipirati i realizirati izložbu</i> <i>Odabrati relevantnu muzejsku građu</i> <i>Poznavati vrste komunikacije predmeta s publikom</i> <i>Poznavati oblike i svojstva multimedijske prezentacije</i> <i>Koncipirati i realizirati katalog izložbe</i>
	<i>Komuniciranje s korisnicima</i>	<i>Komunicirati s posjetiteljima i korisnicima putem različitih komunikacijskih kanala</i> <i>Provoditi stručna vodstva i edukativne programe sukladno potrebama korisnika</i> <i>Izlagati i objavljivati popularne, stručne i znanstvene radove</i>
	<i>Upravljanje projektima</i>	<i>Inicirati i planirati projekte</i> <i>Realizirati projekte</i> <i>Kontrolirati resurse</i> <i>Vrednovati rezultate projekata</i>
Popis skupova kompetencija sa pripadajućim kompetencijama	<i>Stručna znanja</i>	<i>Osmisliti strategiju razvoja zbirke različitim oblicima nabave, izlučivanja, posudbe i pristupa predmetima</i> <i>Izraditi popratnu dokumentaciju</i> <i>Kompetencija</i> <i>Prepoznati, definirati, tipologizirati i</i>

		<i>klasificirati muzejsku građu</i> <i>Kontekstualizirati muzejsku građu</i> <i>Dokumentirati muzejsku građu</i> <i>Konzultirati stručnu i znanstvenu referentnu literaturu i izvore</i> <i>Vrednovati muzejsku građu</i> <i>Poznavati standarde zaštite, materijale, tehnike i uvjete čuvanja muzejske građe</i> <i>Poznavati i primjenjivati odrednice preventivne zaštite</i> <i>Pravilno rukovati s predmetnima</i> <i>Odabrati relevantnu muzejsku građu</i> <i>Provoditi stručna vodstva i edukativne programe sukladno potrebama korisnika</i> <i>Izlagati i objavljivati popularne, stručne i znanstvene radove</i> <i>Vrednovati rezultate projekata</i>
	<i>Organizacijske sposobnosti</i>	<i>Organizirati i provoditi terenska i druga istraživanja</i> <i>Organizirati muzejsku građu u zbirku</i> <i>Koncipirati i realizirati izložbu</i> <i>Koncipirati i realizirati katalog izložbe</i> <i>Inicirati i planirati projekte</i> <i>Realizirati projekte</i> <i>Kontrolirati resurse</i>
	<i>Komunikacijske vještine</i>	<i>Poznavati vrste komunikacije predmeta s publikom</i> <i>Poznavati oblike i svojstva multimedijske prezentacije</i> <i>Komunicirati s posjetiteljima i korisnicima putem različitih komunikacijskih kanala</i>
	<i>Projektni rad</i>	<i>Inicirati i planirati projekte</i>

		<i>Realizirati projekte</i>
Uvjeti rada	Kustos radi pretežno u zatvorenim prostorima te u danim uvjetima. Putuje prema potrebi, zbog istraživačkih aktivnosti ili postavljanja izložaba na lokacijama udaljenijim od matične. Radno se vrijeme usklađuje s radnim vremenom ustanove, a iznosi ukupno 40 sati na tjedan. Cilj je rada ostvarivanje programa, tako da je dopuštena fleksibilnost u radu. Često se radi timski u suradnji s drugim stručnjacima. Postoji velika doza slobode u radu i posao može biti kreativan, osobito kad se radi na izložbama i ostalim djelatnostima predstavljanja muzejskih zbirki. Kustos brine o stalnom vlastitom stručnom usavršavanju.	
REVIZIJA STANDARDA ZANIMANJA		
Prijedlog roka do kojeg se standard zanimanja može koristiti za predlaganje standarda kvalifikacija i skupova ishoda učenja	Datum:	